

**Protokół Nr 7/2019
z posiedzenia
Komisji Współpracy Międzynarodowej
z dnia 21 października 2019 r.**

1. Otwarcie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji Współpracy Międzynarodowej, p. dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM otworzyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego witając członków Komisji oraz zaproszonych gości.

listy obecności – zał. Nr

2. Zatwierdzenie porządku obrad

1. Otwarcie posiedzenia;
2. Zatwierdzenie porządku obrad
3. „Możliwości współpracy Obwodu Kaliningradzkiego z Polską, w szczególności z województwem warmińsko-mazurskim oraz działalność organizacji polskich działających w Obwodzie Kaliningradzkim”- dr Miłosz J. Zieliński Konsul ds. polityczno-ekonomicznych w Konsulacie RP w Kaliningradzie;
4. Bilans Członkostwa Polski w UE
5. Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia Komisji;
6. Sprawy różne;
7. Zakończenie posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji zaproponowała zdjęcie z porządku obrad punktu nr 2. Wicekonsul RP w Kaliningradzie – p. dr Miłosz Zieliński, zaproszony w celu przedstawienia w/w punktu poprosił o przełożenie swojego wystąpienia na listopad 2019 r. Porządek obrad w zmienionej formie przyjęto pozytywnie jednogłośnie.

3. Bilans Członkostwa Polski w UE

Przewodnicząca Komisji przekazała głos p. prof. Waldemarowi Tomaszewskiemu z Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie- znanemu w Polsce badaczowi Unii Europejskiej i konstytucjonalizmu, który przedstawił temat bilansu w kontekście funkcjonowania państwa polskiego w Unii Europejskiej. P. prof. W. Tomaszewski odniósł się m.in. do takich zagadnień jak: fundusze spójności, „Brexit” i jego wpływ na Wielką Brytanię i UE, system polityczny i instytucjonalny, zmiana pozycji ustrojowej organów władzy w Polsce i ich relacje wobec władz UE, znaczenie samorządów, model społeczeństwa europejskiego jak również omówił wartości wspólne w całym systemie unijnym. Ekspert poruszył również takie zagadnienia jak migracja Polaków i ich pobyt w państwach przyjmujących w ramach Unii Europejskiej, a jako jeden z minusów obecności Polski w UE podał konieczność dostosowania prawa polskiego do prawa unijnego.

Przewodnicząca Komisji zwróciła się do członków Komisji o zadawanie pytań ekspertowi.

Radny – p. J. Osiecki zapytał o to, co dalej będzie się działo z Anglią w kontekście „Brexitu”.

Przewodnicząca Komisji powiedziała, że chciałaby dodać krótką refleksję dotyczącą wartości unijnych. Te wartości zostały bardzo ściśle określone w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej, która została przyjęta przez większość państw członkowskich wraz z Traktatem Lizbońskim. Polska podpisała protokół brytyjski. Co się stało z Wielką Brytanią –już wiemy. Pytanie tylko, czy Polska nie będzie podzielała tej samej drogi, skoro nie uznano Karty Praw Podstawowych. Przewodnicząca Komisji dodała, że nie zrobił tego ani Lech Kaczyński ani Donald Tusk.

Ekspert-p. prof. W. Tomaszewski odniósł się do pytania dotyczącego wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Odpowiedział, że fundamentalnym błędem jest nieprzygotowanie procedury. Rozpoczęto proces wychodzenia z UE, w sensie normatywnym, bez jakiegokolwiek drogi wyjścia z UE. Polska również takiej procedury nie posiada. Przyjmuje się, że przyjęlibyśmy drogę odwrotną do procedury wchodzenia. Próbowali to jednak zastosować Anglicy i to się nie sprawdziło. Wywołało chaos polityczny i zachwianie gospodarcze, które prawdopodobnie będzie się pogłębiało wraz z nieprzyjęciem jednolitego stanowiska. Jeśli chodzi o Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Polska i Wielka Brytania uzyskały derogacje z Karty Praw Podstawowych, co w praktyce oznaczało, że przed polskimi sądami nie można było powoływać się na wspomniany dokument. Strona polska nie akceptowała przede wszystkim wyrazu aksjologicznego, czyli podejścia do rodziny, podejścia do prawa w sensie ogólnym. Trybunał Sprawiedliwości UE stoi natomiast na stanowisku, że Karta Praw Podstawowych obowiązuje także i Polskę. Nasz kraj nie chce się z tym pogodzić, jednakże odwołując się do pierwszeństwa prawa unijnego, biorąc pod uwagę to, że Karta Praw Podstawowych została wprowadzona na poziom traktatowy prawa pierwotnego, jest to bardziej wyraźne i mamy tu kolizję prawną. W przypadku zaistnienia takiego konfliktu prawnego, pierwszeństwo przysługuje prawu unijnemu.

Radny- p. D. Rudnik powiedział, że z tego wynika, że to Trybunał pisze w UE prawo. Skoro tak, to mamy do czynienia z rządami trybunalskimi.

P. prof. W. Tomaszewski odpowiedział, że 60% prawa stosowanego w Polsce pochodzi z Unii Europejskiej. Jest to element wspólnego dorobku prawnego. Należałoby się odnieść do tego jakie mamy wyjście: albo nie dopuścić do tego, aby prawo unijne zostało uchwalone niezgodne z naszą konstytucją, bądź naszym systemem aksjologicznym, tak jak próbowaliśmy to zrobić i zrobiliśmy przy Karcie Praw Podstawowych, bądź zmienić nasze prawo krajowe lub ostatecznie rozpocząć procedurę wystąpienia z Unii. Należy w tym wszystkim pamiętać, że wejście do Unii Europejskiej odbyło się w sposób demokratyczny, konstytucyjny, a zatem sami się na to niejako zgodziliśmy.

Radny –p. D. Rudnik powiedział, że co innego zaakceptowaliśmy, a co innego w tej chwili interpretuje Trybunał, który tego aktu nie podpisywał.

Przewodnicząca Komisji powiedziała, że w Karcie Praw Podstawowych nie widzi niezgodności z naszą konstytucją. Nawet w artykule 9., dotyczącym związków, jest odwołanie do regulacji krajowych. W związku z tym, nawet przyjęcie Karty Praw Podstawowych nie oznaczałoby, że związki homoseksualne byłyby związkami małżeńskimi.

Radny, p. D. Rudnik powiedział, że mówimy tu o dwóch różnych rzeczach, bo nie chodzi tu o to, czy rozwiązania zawarte w Karcie Praw Podstawowych są do zaakceptowania w Polsce, czy są zgodne z konstytucją. Polska tej Karty po prostu nie podpisała, a zdaniem Radnego, jeśli czegoś nie podpisaliśmy, to nie można na podstawie interpretacji jakiegoś ciała przyjmować, że zasady tej umowy obowiązują. Jest to nadużycie prerogatyw Trybunału.

Radny- p. P. Czemieli powiedział, że wg. niego „Polexit” jest raczej mrzonką i czymś, co nie może się zdarzyć; zdaniem radnego prędzej doszłoby do rozpadu całej UE niż, Polska miałaby samodzielnie z niej wyjść. Radny zwrócił się do eksperta z pytaniem, jakie powinniśmy wyciągnąć wnioski jeżeli chodzi o nasze członkostwo w rozumieniu tych wszystkich wspomnianych przez eksperta kwot. Jakie korekty powinna wprowadzić Polska, władze samorządów.

P. prof. W. Tomaszewski odpowiedział, że kluczem są negocjacje jak najlepszych warunków finansowania. Należy zauważyć, że są różne próby uzależnienia budżetu od spraw przed Komisją Europejską, wywiązywania się ze zobowiązań unijnych. Są to kwestie rozstrzygane nawet na poziomie nieformalnych spotkań, w kuluarach, tam, gdzie większość spotkań jest załatwianych. Zdaniem eksperta karty rozdają najwięksi płatnicy UE i należy się liczyć z ich zdaniem.

Radny –p. P. Czemieli zapytał, jak ekspert ocenia pozycję Polski w kontekście „Brexitu”. W wielu kwestiach Polska i Wielka Brytania miały podobne zdanie.

Ekspert odpowiedział, że Brytyjczycy weszli do Wspólnot Europejskich tylko po to, aby kontrolować sytuację na kontynencie, utrzymywać równowagę pomiędzy Francją i Niemcami. Chcieli mieć niezależną gospodarkę i walutę i stąd też ich wywalczenie tzw. rabatu brytyjskiego – czyli wpłacanie do budżetu UE mniej niż inni i traktowanie na specjalnych warunkach. Rola Polski widoczna była już na etapie negocjacji – stąd powołanie Grupy Wyszehradzkiej, budowanie sojuszu państw nadbałtyckich i pozyskiwanie głosów w Radzie Europejskiej, w wyniku czego kilka małych państw mogło zablokować działania Francji czy Niemiec.

Członek zarządu województwa – p. J. Piotrowska zapytała o najważniejsze skutki „Brexitu” dla Wielkiej Brytanii i dla Unii Europejskiej, jak również dla Polski i Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii.

Ekspert odpowiedział, że jego zdaniem należy się obawiać, że pozycja Polaków w Wielkiej Brytanii ulegnie dużemu osłabieniu; wiąże się to również ze zmianą struktur zabezpieczenia socjalnego. Zmieniają się warunki nabycia praw socjalnych w odniesieniu do konieczności przepracowania określonej liczby lat. Dla Unii Europejskiej, zdaniem p. profesora W. Tomaszewskiego, nie będzie to duża strata, Unia sobie poradzi bez Wielkiej Brytanii. Bardziej odczuje to Wielka Brytania, co z resztą widać po wahaniach kursu waluty. Dodatkowym problemem jest podział społeczeństwa brytyjskiego, które zaakceptowało „Brexit” jednak niewielką większością, stąd może być duże niezadowolenie, szczególnie w kontekście zachowania władz brytyjskich, które zarządzając przeprowadzenie referendum wcale wyjścia z UE nie chciały.

Przewodnicząca Komisji dodała, że wynik referendum zaskoczył Brytyjczyków i stąd być może ten brak planu na wyjście z UE.

Przewodnicząca Komisji przekazała podziękowania p. prof. W. Tomaszewskiemu za udział w posiedzeniu Komisji.

4. Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia Komisji;

Przewodnicząca Komisji poddała pod głosowanie Protokół Nr 6/2019 z dnia 10.06.2019 r. Protokół został przyjęty pozytywnie jednogłośnie.

5. Sprawy różne

Przewodnicząca Komisji poinformowała, że przez 3 miesiące przebywała na stażu naukowym we Lwowie i przekazała członkom komisji prasę mniejszości polskiej. Przewodnicząca wyjaśniła, że Kurier Galicyjski należy do tytułów podstawowych redagowanych przez mniejszość polską we Lwowie. Jego siedziba mieści się tuż przy Politechnice Lwowskiej.

Radny- p. P. Czemiel zaproponował, by w związku z tym, że na następnym posiedzeniu będziemy gościć Wicekonsula RP w Kaliningradzie, Departament Współpracy Międzynarodowej przygotował wnioski podsumowujące dotychczasową współpracę, programy Polska-Rosja, programy, które funkcjonują w różnych miastach, jakby wygląda to w województwie warmińsko-mazurskim, czy mamy wiedzę na temat innych samorządów, które w tych programach uczestniczą, które uzyskują środki na dane cele, co dałoby członkom Komisji obraz współpracy i pokazało ewentualne możliwości jakie ma nasze województwo, nasz samorząd.

Z-ca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej odpowiedziała, że jeśli chodzi o programy Polska-Rosja, to informacje z pierwszej ręki uzyskamy od Technicznego Sekretariatu, który mieści się w Olsztynie i dobrym pomysłem byłoby zaproszenie kierownika na powiedzenie Komisji.

Radny –p P. Czemiel – powiedział, że interesuje go również informacja- co można by było poprawić, jakie wnioski z tego wyciągnąć.

Przewodnicząca dodała, że Departament też może przedstawić swoje informacje, gdyż jest inicjatorem różnych elementów współpracy –np. spotkań na temat grantów.

Z-ca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej odpowiedziała, że jeśli chodzi o działalność Departamentu, to taka informacja zostanie przygotowana.

6. Zakończenie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji WM zakończyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dn. 21.10.2019 r.

Przewodnicząca Komisji
Współpracy Międzynarodowej

dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM

Protokołowała

Karolina Nikiel